

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Педагогічний факультет

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ВИХОВАННЯ МІЖОСОБИСТІСНИХ ВЗАЄМИН ДІТЕЙ
ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ
В ПОЛКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ**

Освітня програма Дошкільна освіта

Спеціальність 012 Дошкільна освіта

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 2 від 19.10.2021 р.

м. Івано-Франківськ – 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис курсу
3. Фахові компетентності
4. Результати навчання
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Виховання міжособистісних взаємин дітей дошкільного віку в полікультурному просторі
Освітня програма	Дошкільна освіта
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	012 Дошкільна освіта
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Освітній рівень	Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс/семестр	1/2
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS
Мова викладання	Українська
Викладач (-і)	к.п.н., доц. Скоморовська І. А.
E-mail викладача	iryna.skomorovska@pnu.edu.ua
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Очні консультації згідно розкладу
2. Опис дисципліни	
Анотація до курсу	
<p>Вивчення освітнього компоненту «Виховання міжособистісних взаємин дітей дошкільного віку в полікультурному просторі» спрямовано на оволодіння здобувачами вищої освіти знаннями про особливості становлення міжособистісних взаємин дошкільників у полікультурному середовищі; про формування та розвиток дитячого колективу; організацію ігрової, навчальної та трудової діяльності на засадах дитиноцентризму та гуманізму; вплив вихователя на формування міжособистісних взаємин дітей. Програма курсу передбачає теоретичне та практичне поглиблення здобувачами вищої освіти професійних знань про особливості педагогічної діяльності вихователя ЗДО, його професіоналізм.</p>	
Мета та цілі курсу	
<p>Мета навчальної дисципліни – це формування професійної компетентності майбутнього вихователя ЗДО шляхом ознайомлення з системою роботи вихователя щодо виховання міжособистісних взаємин дітей дошкільного віку в полікультурному; формування у майбутніх вихователів загального уявлення про різні категорії дітей, які потребують особливої уваги в полікультурному середовищі. Ціль формувати здатність вчитися і</p>	

оволодівати сучасними знаннями з дошкільної спеціальності; здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки.

3. Фахові компетентності

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).

КС-10. Вміння складати індивідуальну програму розвитку та необхідні для навчання дітей з особливими освітніми потребами документи, бути знайомими з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.

КС-15. Здатність до індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.

КС-16. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу.

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

4. Результати навчання

У процесі вивчення дисципліни студенти повинні оволодівати такими програмовими результатами навчання:

ПР-03 Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами.

ПР-07 Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.

ПР-08 Вміти складати індивідуальні програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами та необхідні для навчання документи; бути знайомим з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням.

ПР-11 Бути знайомим з ознаками булінгу. Вміти використовувати прийоми попередження та протидії йому.

5. Організація навчання курсу					
Обсяг курсу – 90 год.					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
Лекції			12		
Практичні			18		
Самостійна робота			60		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий/ вибірковий		
I	012 Дошкільна освіта	третій	За вибором		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Літ-ра	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Вступна лекція 1. Актуальність, мета, завдання курсу. 2. Зміст навчальної дисципліни. 3. Програмові результати та критерії оцінювання.	Лекція	[2,5,9,10,12]	Опрацювати лекційний матеріал		До наступного заняття за розкладом
Тема 2. Виховання в полікультурному середовищі 1. Поняття про полікультурне середовище (ПК). 2. Полікультурне середовище ЗДО. 3. Полікультурне виховання дошкільників.	Лекція, практичне заняття	[2,5,9,10,12]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	100	До наступного заняття за розкладом
Тема 3. Особливості роботи вихователів у полікультурному середовищі 1. Вікові особливості соціального розвитку дошкільників щодо формування полікультурної вихованості. 2. Готовність майбутніх вихователів до роботи в ПК середовищі. 3. Вимоги до роботи вихователя в ПК середовищі.	Лекція, практичне заняття	[2,5,9,10,12]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	100	До наступного заняття за розкладом
Тема 4. Міжособистісні взаємини в дитячому колективі	Лекція, практичне заняття	[2,5,9,12]	Опрацювати лекційний матеріал,	100	До наступного заняття за

1. Характеристика поняття міжособистісні взаємини. 2. Особливості формування міжособистісних взаємин на різних вікових етапах дошкільного дитинства. 3. Труднощі, які виникають в при формуванні міжособистісних взаємин дошкільників.			підготуватися до практичного заняття		розкладом
Тема 5. Вихователь як організатор взаємодії дошкільників у ЗДО. 1. Характеристика форм міжособистісної взаємодії дошкільників в ПК середовищі. 2. Прийоми активізації міжособистісної взаємодії ПК середовищі. 3. Виховна робота з дітьми в ПК середовищі	Лекція, практичне заняття	[7,8,9, 12]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, індивідуальні завдання	100	До наступного заняття за розкладом
Тема 6. Вплив сім'ї на формування полікультурної вихованості дітей дошкільного віку. 1. Полікультурне виховання дітей у сім'ї. 2. Співпраця ЗДО з родинами вихованців в контексті ПК виховання.	Лекція, практичне заняття	[7,8,9, 12]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	100	До наступного заняття за розкладом

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Семестр 5 Вид контролю – залік Максимальна оцінка – 100 балів
Лекція	-
Семінарське заняття	Максимальна оцінка – 80 балів
Лабораторна робота	-
Самостійна робота	Максимальна оцінка – 20 балів
Умови допуску до підсумкового	Виконання 50% завдань

контролю		
7. Політика навчальної дисципліни		
Академічна доброчесність	<p>Загальні морально-етичні принципи, правила поведінки, академічна доброчесність осіб, що навчаються та працюють в університеті, регламентує низка нормативних документів, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». - Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». - Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за адресою: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/ 	
Пропуски (відпрацювання)	занять	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019). Ознайомитися з положенням можна за адресою: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/pol_ozhenja/</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну		<p>Несвоєчасне виконання завдань передбачає дотримання студентом усіх вимог щодо їх самостійного опрацювання («Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено</p>

	в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) Ознайомитися із положенням можна за адресою: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/pol_ozhenja/
Невідповідна поведінка під час заняття	Навчання передбачає високий рівень пізнавальної активності, ініціативності, дотримання норм та правил професійної етики майбутніх фахівців «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів закладів вищої освіти» Ознайомитися із положенням можна за адресою: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/pol_ozhenja/
Додаткові бали	Додаткові бали отримують студенти, які приймали активну участь у науково-дослідній роботі (конференції, студентські наукові гуртки та проблемні групи, підготовка публікацій тощо) за тематикою дисципліни.
Неформальна освіта	Враховуються результати неформальної освіти – сертифіковані онлайн-курси на освітніх платформах Coursera, Prometheus, EdEra. Можливість зарахування неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) Ознайомитися з положенням можна за адресою: https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2019/11/819_29.11.2019.pdf

8. Рекомендована література

1. 1. Артемова Л. Актуальні проблеми виховання дітей в поліетнічному дошкільному навчальному закладі. Вісник психології і педагогіки. Вип. 13. Київ, 2013. Режим доступу : http://www.psyh.kiev.ua/Збірник_наук._праць._Випуск_13
2. Богуш А., Варениця Л. Діти і соціум : особливості соціалізації дітей дошкільного та молодшого шкільного віку. Луганськ : «Альма-матер»,

2009. 240 с.

3. Богуш А.М., Лисенко Н. Українське народознавство в дошкільному закладі : навч. посібник. Київ : Вища школа, 2002. 398 с.
4. Горбачук Н., Патик Т., Франко О. Виховання дошкільників у полікультурному середовищі. Вихователь-методист дошкільного закладу. 2014. № 4. С. 50 – 61.
5. Зданевич Л. Теоретичні підходи до полікультурного виховання дітей дошкільного віку. Режим доступу :http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/peddysk/2009_5/zdanevych.pdf
6. Крутій К. Л. Освітній простір дошкільного навчального закладу : монографія : у 2-х ч. Частина перша : Концепції, проектування, технології створення. Запоріжжя : ТОВ «ЛПКС» ЛТД, 2009. 320 с.
7. Лисенко Н., Кирста Н. Педагогіка українського дошкілля : у 2 ч. : навч. посіб. Київ : Вища школа, 2006. Ч. 1. 302 с.
8. Перепелюк І. Полікультурне виховання дошкільників, як складова професійної підготовки педагогів-вихователів: етнорегіональний досвід. 35 Педагогічний дискурс. 2012. № 13. С. 272–276.

Контактна інформація

Кафедра	Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти м. Івано-Франківськ вул. Бандери, 1 каб. 302 тел. 0967124568 https://kttmdiso.pnu.edu.ua/ ktmdo@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	к.п.н., доц. Скоморовська І. А.
Контактна інформація викладача	iryana.skomorovska@pnu.edu.ua +80665590283

Викладач _____

Скоморовська І. А.